

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PB-4514

[Total No. of Pages : 4

[6224]-304

S.Y. B.Com.

234 : BUSINESS MANAGEMENT - I
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Attempt any four Questions from Q. No. 2 to 6.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blank with the most appropriate alternative (any five) : [5]

- i) Management is the process to coordinate and Organize an organization's operations to help them achieving their _____.
(Goals, Planning, Control, Motivation)
- ii) _____ known as the "Father of scientific management".
(Peter Drucker, F.W. Taylor, Rowan, Halsey)
- iii) _____ is the process of filling vacancies within a business from its existing workforce.
(Forecasting, Delegation, Internal recruiting, Management)
- iv) Selection is the process of choosing the most _____ for the vacant position in the organization.
(punctual candidate, qualified candidate, suitable candidate, logical candidate)
- v) _____ is the process by which a manager divides and assigns work to his subordinates.
(planning, communication, delegation of authority, recruitment)
- vi) Teamwork is the _____ of a group of individuals with a common goal or purpose.
(planning, collaborative effort, communication, motivation)
- vii) _____ can be categorized into internal and external channels.
(Recruitment sources, Delegation, Classification, Planning)

P.T.O.

b) Match the following : [5]

Column A

- i) Planning
- ii) Decision Making
- iii) External Recruitment
- iv) Strategic Planning
- v) Qualitative Forecasting

Column B

- a) Recruitment outside the Concern
- b) Fundamental Management Function
- c) Forecasting Methods
- d) Technique of Creating Alternatives
- e) Long-Term Planning

Q2) What is 'Management'? Explain the Levels of Management. [15]

Q3) What is 'Planning'? Explain the steps of Planning. [15]

Q4) What is 'Recruitment'? Explain the sources of Recruitment. [15]

Q5) Explain the concept of Delegation of Authority. Explain the difficulties in Delegation of Authority. [15]

Q6) Write a short note (any three) : [15]

- a) Functions of Management.
- b) Nature of Planning.
- c) Principles of organising.
- d) Group Dynamics.

Total No. of Questions : 6]

PB-4514

[6224]-304

S.Y. B.Com.

234 : BUSINESS MANAGEMENT - I
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्र. 2 आणि 6 मधील कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न 1)** अ) सर्वात योग्य पर्यायाची निवड करून रिकाम्या जागा भरा. [5]
- i) व्यवस्थापन ही संस्थेच्या कार्याचे समन्वय आणि संघटन करण्याची एक प्रक्रिया आहे की, ज्यामुळे त्यांना त्यांचे ..... साध्य करण्यात मदत होते.
(ध्येय, नियोजन, नियंत्रण, प्रेरणा)
- ii) ..... यांना “आधुनिक व्यवस्थापनाचे जनक” म्हणून ओळखले जाते.
(पीटर ड्रकर, एफ.डब्ल्यू. टेलर, रोवन, हॅल्से)
- iii) ..... ही व्यवसायातील रिक्त पदे व्यवसायातील कार्यरत कर्मचारी वर्गातून भरण्याची प्रक्रिया आहे.
(पूर्वानुमान, अधिकार प्रदान, अंतर्गत भरती, व्यवस्थापन)
- iv) निवड ही संस्थेतील रिक्त पदांसाठी सर्वात जास्त ..... निवडण्याची प्रक्रिया आहे.
(वक्तशीर उमेदवार, पात्र उमेदवार, सर्वोत्तम उमेदवार, तार्किक उमेदवार)
- v) ..... ही प्रक्रिया आहे की, ज्याद्वारे व्यवस्थापक आपल्या कनिष्ठांमध्ये कार्याची विभागणी आणि नेमणूक करतो.
(नियोजन, संप्रेषण, अधिकार प्रदान, भरती)
- vi) समूह कार्य हा एक समान ध्येय किंवा उद्दिष्ट असलेल्या व्यक्तींच्या समूहाचा ..... आहे
(नियोजन, एकत्रित प्रयत्न, संवाद, अभिप्रेरणा)
- vii) ..... हे अंतर्गत आणि बाह्य स्रोतांमध्ये वर्गीकृत केले जाऊ शकते.
(भरती स्रोत, अधिकार प्रदान, वर्गीकरण, नियोजन)

ब) खालील जोड्या जुळवा.

[5]

गट 'अ'

गट 'ब'

i) नियोजन	अ) संस्थेबाहेरील कर्मचाऱ्यांची भरती
ii) निर्णय प्रक्रिया	ब) मूलभूत व्यवस्थापन कार्य
iii) बाह्य भरती	क) पूर्वानुमान पद्धती
iv) व्युत्पन्नात्मक नियोजन	ड) पर्याय निर्माण करण्याचे तंत्र
v) गुणात्मक पूर्वानुमान	ई) दीर्घकालीन नियोजन

प्रश्न 2) 'व्यवस्थापन' म्हणजे काय? व्यवस्थापनाचे स्तर / पातळ्या स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) 'नियोजन' म्हणजे काय? नियोजनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 4) 'कर्मचारी भरती' म्हणजे काय? कर्मचारी भरतीचे स्रोत स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 5) अधिकार प्रदान ही संकल्पना स्पष्ट करा. अधिकार प्रदानामध्ये येणाऱ्या अडचणी स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 6) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]

- अ) व्यवस्थापनाची कार्ये
- ब) नियोजनाचे स्वरूप
- क) संघटनेची तत्त्वे
- ड) गट / समूह गतिशीलता (ग्रुप डायनेमिक्स)

